

Република Србија
ВРХОВНИ СУД
Рев2 3235/2025
09.09.2026. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни суд, у већу састављеном од судија: Гордане Комненић, председника већа, др Илије Зиндовића и Марије Терзић, чланова већа, у парници тужиле АА из ..., чији је пуномоћник Игор Павловић, адвокат из ..., против тужене Народне банке Србије, Београд, ради накнаде штете, одлучујући о ревизији тужиле изјављеној против пресуде Апелационог суда у Београду Гж1 4601/24 од 20.03.2025. године, у седници одржаној 09.09.2026. године, донео је

ПРЕСУДУ

ПРЕИНАЧУЈЕ СЕ пресуда Апелационог суда у Београду Гж1 4601/24 од 20.03.2025. године, у преиначујућем делу, тако што **СЕ ОДБИЈА**, као неоснована, жалба тужене и **ПОТВРЂУЈЕ** пресуда Првог основног суда у Београду П1 76/2019 од 11.06.2024. године у преиначеним деловима ставова II и III изреке, као и одлука о трошковима парничног поступка садржана у ставу VI изреке првостепене пресуде.

ОБАВЕЗУЈЕ СЕ тужена да тужилци накнади трошкове ревизијског поступка од 399.000,00 динара, у року од 15 дана од дана пријема преписа пресуде.

Образложење

Пресудом Првог основног суда у Београду П1 76/2019 од 11.06.2024. године, ставом I изреке, дозвољено је објективно преиначење преиначење тужбе учињено поднеском тужиле од 03.04.2024. године. Ставом II изреке, делимично је усвојен тужбени захтев тужиле, па је тужена обавезана да јој на име накнаде штете по основу изгубљене зараде исплати износ од 3.540.277,58 динара, са законском затезном каматом која доспева на начин наведен у том ставу изреке. Ставом III изреке, тужена је обавезана да тужилци на износе досуђене у ставу другом изреке пресуде уплати доприносе за пензијско и инвалидско осигурање Републичком фонду за ПИО, Филијала Нови Сад. Ставом IV изреке, одбијен је тужбени захтев тужиле у делу којим је тражила да се тужена обавезе да јој на име накнаде штете по основу изгубљене зараде исплати износе, са законском затезном каматом, наведене у том ставу изреке. Ставом V изреке, одбијен је тужбени захтев тужиле којим је тражила да се тужена обавезе да у корист тужиле, на износе из става четвртог изреке, уплати доприносе за пензијско и инвалидско осигурање Републичком фонду за ПИО, Филијала Нови Сад,

као неоснован. Ставом VI изреке, тужена је обавезана да тужиљи на име трошкова парничног поступка исплати износ од 488.175,00 динара.

Апелациони суд у Београду је, пресудом Гж1 4601/24 од 20.03.2025. године, ставом првим изреке, одбио као неосновану жалбу тужене и потврдио пресуду Првог основног суда у Београду П1 76/19 од 11.06.2024. године, у ставу првом изреке и у делу става другог изреке, којим је делимично усвојен тужбени захтев тужиље и обавезана тужена да јој на име накнаде штете по основу изгубљене зараде исплати за период од јануара 2003. године до августа 2005. године, износе, са законском затезном каматом, наведене у том ставу изреке. Ставом другим изреке, преиначена је пресуда Првог основног суда у Београду П1 76/19 од 11.06.2024. године, у преосталом делу става другог изреке, тако што је одбијен, као неоснован, тужбени захтев тужиље којим је тражила да јој тужена, на име накнаде штете по основу изгубљене зараде за период од септембра 2005. године до септембра 2012. године исплати појединачне месечне износе, са затезном каматом почев од доспелости до исплате, како је наведено у том ставу изреке. Ставом трећим изреке, одбијена је, као неоснована, жалба тужене и потврђена пресуда Првог основног суда у Београду П1 76/19 од 11.06.2024. године, у делу става трећег изреке, којим је обавезана тужена да у корист тужиље, на износе досуђене у ставу другог изреке првостепене пресуде за период од јануара 2003. године до августа 2005. године уплати доприносе за ПИО Републичком фонду за ПИО, Филијала Нови Сад. Ставом четвртим изреке, преиначена је пресуда Првог основног суда у Београду П1 76/19 од 11.06.2024. године, у преосталом делу става трећег изреке, тако што је одбијен, као неоснован, тужбени захтев тужиље којим је тражила да се обавезе тужена да у корист тужиље на износе досуђене у ставу другог пресуде, за период од септембра 2005. године до септембра 2012. године уплати доприносе за ПИО Републичком фонду за ПИО, Филијала Нови Сад. Ставом петим изреке, преиначено је решење о трошковима парничног поступка садржано у ставу шестом изреке Првог основног суда у Београду П1 76/19 од 11.06.2024. године, тако што је одбијен захтев тужиље да се обавезе тужена да јој накнади трошкове парничног поступка у износу од 488.175,00 динара. Ставом шестим изреке, одлучено је да свака странка сноси своје трошкове поступка.

Против преиначујућег дела правноснажне пресуде донете у другом степену, тужиља је изјавила благовремену ревизију због битних повреда одредаба парничног поступка и погрешне примене материјалног права.

Одговор који је тужена доставила на ревизију тужиље, Врховни суд није разматрао, пошто није поднет од стране пуномоћника, адвоката, супротно одредби члана 85. став 6. Закона о парничном поступку ("Службени гласник РС", бр. 72/11 ... 10/2023), којим је прописано да странку мора да заступа адвокат у поступку по ванредним правним лековима, изузев ако је сама адвокат, што овде није случај.

Врховни суд је испитао правноснажну пресуду, у побијаном делу, у смислу одредбе члана 408., у вези члана 403. став 2. тачка 2. Закона о парничном поступку („Службени гласник РС“, бр. 72/11 ... 10/23), и одредбе члана 92. Закона о уређењу судова ("Службени гласник РС", бр. 10/23), па је утврдио да је ревизија основана.

У поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. Закона о парничном поступку, на коју ревизијски суд пази по службеној дужности. Тужила у ревизији не указује на неку другу битну повреду прописану одредбом члана 407. став 1. тачке 2. и 3. истог Закона.

Према утврђеном чињеничном стању, правноснажном пресудом Првог основног суда у Београду П1 3051/13 од 29.06.2017. године, поништене су одлуке дисциплинске комисије тужене којом је тужили изречена дисциплинска мера - престанак радног односа, почев од 28.01.2003. године. Решењем Републичког фонда ПИО Филијала Нови Сад од 21.03.2013. године, тужили је утврђено право на старосну пензију почев од ...2005. године по основу навршеног пензијског стажа од 28 година, 8 месеци и 21 дан. Тужила је навршила 65 година живота и најмање 15 година стажа осигурања у септембру 2012. године. На основу табеларног прегледа обрачуна зараде Народне банке Србије, Дирекције за људске ресурсе и организациона питања, Одељење за зараде и погодности, утврђена је висина накнаде штете на име изгубљене зараде тужиле, због незаконитог отказа.

Полазећи од овако утврђеног чињеничног стања, првостепени суд је тужбени захтев тужиле усвојио, тако што је тужену обавезао да јој накнади штету за период од јануара 2003. године, закључно са септембром 2012. године, када је тужила стекла услове за старосну пензију, са навршених 65 година живота, сагласно одредби члана 191. ставови 1.-3. и 164. Закона о раду и члану 154. Закона о облигационим односима, налазећи да тужили право на накнаду штете припада до остварења законског услова за одлазак у старосну пензију (навршених 65 година живота и најмање 15 година стажа осигурања), имајући у виду да је тај услов тужила испунила у септембру 2012. године.

Другостепени суд је побијаним, преиначујућим делом пресуде, одбио тужбени захтев тужиле за накнаду штете по основу изгубљене зараде за период од септембра 2005. године до септембра 2012. године и за уплату доприноса надлежном фонду ПИО на износе неисплаћене зараде за тај период, налазећи да је тужила осигураник који је искористио право одласка у пензију тако што је пензионисана ...2005. године, на основу решења Републичког фонда за пензијско и инвалидско осигурање, Филијала Нови Сад од 21.03.2013. године, којим јој је утврђено право на старосну пензију, и које је постало правноснажно и коначно.

По оцени Врховног суда, другостепени суд је, преиначењем првостепене пресуде, погрешно применио материјално право.

Одредбом члана 191. став 1. Закона о раду ("Службени гласник РС", бр. 24/2005 ... 13/2017), прописане су правне последице незаконитог престанка радног односа тако што, ако суд у току поступка утврди да је запосленом престао радни однос без правног основа, на захтев запосленог, одлучиће да се запослени врати на рад, да му се исплати накнада штете и уплате припадајући доприноси за обавезно социјално осигурање за период у коме запослени није радио.

У конкретном случају, правилан је закључак првостепеног суда да је, у смислу горе наведене одредбе закона, тужена дужна да тужили накнади штету на име неисплаћене зараде и за период након што је пензионисана (од јануара 2003. године) у смислу одредбе члана 175. Закона о пензијском и инвалидском осигурању (са

навршених 65 година живота и најмање 15 година стажа осигурања). То што је тужили решењем Републичког фонда за пензијско и инвалидско осигурање, Филијала Нови Сад од 21.03.2013. године, утврђено право на старосну пензију, почев од ...2005. године, није битна чињеница за остваривање права тужиле на накнаду штете по основу неисплаћене зараде. Пензија је стечено право које проистиче из рада и социјалног осигурања, а има карактеристике имовинског и личног права. Током радног века, запослени одвајају проценат од своје зараде у виду доприноса за пензијско и инвалидско осигурање (ПИО), па је право на пензију врста "одложене зараде" која је трансформисана у имовину у смислу Протокола 1 уз Европску конвенцију за заштиту људских права и основних слобода.

На основу одредбе члана 191. став 9. Закона о раду, прописано је да се накнада штете умањује за износе прихода које је запослени остварио по основу рада, по престанку радног односа. У конкретном случају, након што јој је, незаконитом одлуком тужене, престао радни однос, тужила није била радно ангажована, нити је остваривала приходе по основу рада, већ је остварила право на пензију, који приход нема радно-правни карактер. Због тога је погрешан закључак другостепеног суда да тужили, као осигуранику који је искористио право одласка у пензију, не припада право на накнаду штете на име изгубљене зараде за период од септембра 2005. године до септембра 2012. године и уплату припадајућих доприноса по том основу.

Имајући у виду исход поступка, правилна је и одлука првостепеног суда о трошковима парничног поступка, јер је донета правилном применом одредбе члана 153. став 2. и 154. Закона о парничном поступку.

На основу одредбе члана 416. став 1. Закона о парничном поступку, Врховни суд је одлучио као у ставу првом изреке.

Тужила је успела у ревизијском поступку, па јој припада право на накнаду трошкова тог поступка који обухватају њене издатке на име ангажовања пуномоћника, адвоката, за састав ревизије од 67.500,00 динара, применом тада важеће Адвокатске тарифе ("Службени гласник РС", бр. 43/23 од 26.05.2023. године), као и на име судских такси за ревизију од 132.600,00 динара и одлуку по ревизији од 198.900,00 динара, применом важеће таксене тарифе.

На основу одредбе члана 165. став 2. Закона о парничном поступку, Врховни суд је одлучио као у ставу другом изреке.

**Председник већа – судија
Гордана Комненић,с.р.**

**За тачност отправака
Заменик управитеља писарнице
Миланка Ранковић**